



KESKKONNAMINISTEERIUM

# Rahastamisvõimalused jäätmekäitlusprojektidele

**Marika Lillemets**  
Keskkonnaministeerium  
jäätmeosakond

26.09.2014

# Rahastamise prioriteedid

## Jäätmehoolduses tuleb juhinduda jäätmehierarhiast

Tegemist on EL jäätmete raamdirektiivist (2008/98/EÜ) lähtuva põhimõttega, mille järgimist eeldatakse kõigilt liikmesriikidelt.

Euroopa Liidu ja Eesti üldise keskkonnapoliitika põhieesmärk on keskkonna ja inimese tervise kaitse. Selleks tuleb vältida ja vähendada jäätmete tekitamise ja käitlemise ebasoodsat mõju ning suurendada ressursside kasutamise tõhusust.

Jäätmehoolduse olulisi põhimõtteid on arvestatud ka rahastamisvõimaluste planeerimisel.

**Jäätmekäitlusprojektide** jaoks on võimalik toetust taotleda põhiliselt kas: **KIK keskkonnaprogrammist või EL struktuurivahenditest.**

**Tegemist on investeeringutoetusega**

# Keskkonnaprogrammi jäätmekäitluse programm

## Keskkonnaprogrammi olulised dokumendid:

- Keskkonnaministri 17. veebruari 2006. a määrus nr 13 "Keskkonnakaitse valdkonna projekti rahastamise taotluse kohta esitatavad nõuded, taotluste hindamise tingimused, kord ja kriteeriumid, otsuse tegemise, lepingu täitmise üle kontrolli teostamise ning aruandluse kord,,
- Keskkonnaprogrammi finantseerimise kord, sh lisad (nt abikõlblikud kulutused, **projekti rahastamise taotluse kohustuslikud lisad** jms)

Nt KIK finantseerimise korra lisa 7 punkt 1.12 kohaselt tuleb kõigi jäätmekäitluse programmi maastikupilti kahjustava kasutusest väljalangenud ehitise likvideerimise rahastamise alamprogrammi taotlustele kohustuslikult lisada väljavõte kehtivast kohaliku omavalitsuse arengudokumendist (lisada täpne viide esitatud taotluse ja arengudokumendi ühilduvusele).

- Muud valdkondlikud õigusaktid (sh Riigi Jäätmekava 2014-2020)

Informatsiooni taotlusvooru kohta avaldab KIK vähemalt 30 kalendripäeva enne taotluste esitamise tähtpäeva Keskkonnaministeeriumi ja KIK-i kodulehel.

# Keskkonnaprogrammi jäätmekäitluse programm

Toetuse taotlejaks võib olla:

- **kohaliku omavalitsuse üksus** (KOV jäätmekava, jäätmehoolduseeskiri, korraldatud olmejäätmete vedu > 1500 inimest);
- **äriühing**;
- **keskkonnakaitsega tegelevad asutused või avalik-õiguslikud juriidilised isikud**;
- **mittetulundusühingud ja sihtasutused** juhul, kui nende põhikiri näeb ette loodus- või keskkonnakaitselist tegevust.

# Keskkonnaprogrammi jäätmekäitluse programm

## Ohtlike jäätmetega seoses toetatakse järgmiseid tegevusi:

- ohtlike jäätmete käitlussüsteemi, mille osaks on piirkondlikud ohtlike jäätmete kogumiskeskused ja kohalike kogumispunktide võrgustikud, väljaarendamine;
- ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine mittelinnaalises asulates, kus majapidamises tekkivate ohtlike jäätmete äraandmiseks ei ole teisi võimalusi;
- selliste ohtlike jäätmete, mille puhul ei ole võimalik omanikku kindlaks teha, käitlemine;
- elanikkonnalt ohtlike jäätmete, sh eterniidijäätmete (v.a probleemtoodete jäätmed) kogumine ja käitlemine nõutud tegevuslube omavas kohalikul omavalitsusele või kohalike omavalitsuste moodustatud juriidilisele isikule kuuluvas ohtlike jäätmete kogumiskohas, jäätmejaamas, ümberlaadimisjaamas või jäätmekäitluskeskuses juhul, kui toetuse taotleja on kohaliku omavalitsuse üksus või kohalike omavalitsuste moodustatud juriidiline isik.

# Keskkonnaprogrammi jäätmekäitluse programm

## **Tavajäätmetega seoses toetatakse järgmiseid tegevusi:**

- jäätmejaamade ja ümberlaadimisjaamade ehitamine, juhul kui toetuse suurus ilma käibemaksuta ei ületa 320 000 eurot projekti kohta, lähtuvalt kohaliku omavalitsuse jäätmekavast;
- jäätmekogumiskoha rajamine lähtuvalt kohaliku omavalitsuse jäätmekavast;
- Eestis uudse tehnoloogilise lahendusega taaskasutussüsteemi kasutusele võtmine, sealhulgas käitlustehnoloogia soetamine;
- elanikkonnalt suuregabariidiliste jäätmete kogumine ja käitlemine nõutud tegevuslube omavas kohalikule omavalitsusele või kohalike omavalitsuste moodustatud juriidilisele isikule kuuluvas ohtlike jäätmete kogumiskohas, jäätmejaamas, ümberlaadimisjaamas või jäätmekäitluskeskuses juhul, kui toetuse taotleja on kohaliku omavalitsuse üksus või kohalike omavalitsuste moodustatud juriidiline isik;
- biojäätmete kompostimisväljaku rajamine lähtuvalt kohaliku omavalitsuse jäätmekavast;
- jäätmejaamade teeviitade soetamine ja paigaldamine.

# Keskkonnaprogrammi jäätmekäitluse programm

- **Maastikupilti kahjustavate kasutusest väljalangenud ehitiste likvideerimisega seoses toetatakse** kohaliku omavalitsuse hinnangul maastikupilti kahjustava lagunenud ja kasutusest väljalangenud põllumajandus-, tööstus- või militaarehitise lammutamist ja sellest tekkinud jäätmete käitlemist, sealhulgas taaskasutuse ja ringlussevõtu soodustamist ja maa-ala koristamist.
- **Toetatakse poolkoksiprügilate ja radioaktiivsete jäätmete hoidla järelhooldust.**

# Keskkonnaprogrammi jäätmekäitluse programm

## Omafinantseering:

- **Avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel** (v.a riigiasutused, kellel **0%**) peab omafinantseering olema **vähemalt 10%** KIK-i finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest (omafinantseering ei ole nõutav omavalitsustelt, kui hooldatakse või või korrastatakse riigi maal või omandis olevaid objekte);
- Kui riigiabi reguleerivatest õigusaktidest ja vastavatest Euroopa Komisjoni otsustest ei tulene teistsugust omafinantseeringu määra, peab **ettevõtjatel** olema omafinantseering **vähemalt 50%** KIK-i finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulutuste maksumusest;
- **Sihtasutustel ja mittetulundusühingutel** on **soovitatav** omafinantseering **vähemalt 10%** KIK-i finantseeritava projekti või projekti etapi abikõlblike kulude maksumusest



# Keskkonnaprogrammi jäätmekäitluse programm

## Projektide hindamine

Hindamiskriteeriumid ja nende hindamise osakaal (tavajäätmete, ohtlike jäätmete ning poolkoksiprügilate ja radioaktiivsete jäätmete hoidlate järelhoolduse taotluste osas):

**projekti vajalikkus** 30% - hinnatakse vajalikkust valdkonna arengu- ja tegevuskavades püstitatud eesmärkide ning valdkonda reguleerivate seaduste, määruste ja riigile võetud rahvusvaheliste kohustuste täitmisel;

**projekti teostatavus** 30% - hinnatakse põhitegevuse sisulist sobivust kavandatud eesmärkide saavutamiseks, projekti eelarve vastavust kavandatud tegevusele ning taotleja ja projekti partnerite võimekust projekti ellu viia;

**projekti jätkusuutlikkus** 10% - hinnatakse, kuivõrd pärast projekti lõppemist on tagatud projekti tegevuse jätkamine ja projektist saadava lisaväärtuse kasutamine ning laiendamine;

**projekti keskkonnakaitse mõju** 30% - hinnatakse tegevuste mõju loodusvarade ja toorme säästlikule kasutamisele, jäätmetest tuleneva keskkonnaohu ning reostuse vältimisele ja vähendamisele.

# Keskkonnaprogrammi jäätmekäitluse programm

## Projektide hindamine

Hindamiskriteeriumid ja nende hindamise osakaal (maastikupilti kahjustava ehitise lammutamise taotluste osas):

**projekti vajalikkus** 30% - hinnatakse vajalikkust kohaliku omavalitsuse arengu- ja tegevuskavades püstitatud eesmärkide täitmiseks, sealhulgas lammutatavate hoonete ja rajatiste kaugust asustusest ning kaitstavatest loodusobjektidest;

**projekti teostatavus** 30% - hinnatakse projekti põhitegevuse sisulist sobivust kavandatud eesmärgi saavutamiseks, projekti eelarve vastavust kavandatud tegevusele (sealhulgas lammutustööde ja jäätmete käitlemise kulude jaotust), taotleja ja projekti partnerite võimekust projekt ellu viia ja projekti omafinantseeringu suurust;

**projekti jätkusuutlikkus** 10% - hinnatakse maa-ala edaspidiste kasutusvõimaluste tagamist ja projekti mõju piirkonna arengule;

**projekti keskkonnakaitse mõju** 30% - hinnatakse projekti mõju lammutamisel tekkivatest jäätmetest keskkonnale ja inimesele tuleneva negatiivse ohu vähendamisele ja jäätmekäitlushierarhia põhimõtete rakendamisele, sealhulgas lammutamisel eraldatavate ehitise osade korduskasutamiseks ettevalmistamise, materjalina ringlussevõtu ja muu taaskasutamise alternatiivide arvestamist.

# Jäätmevaldkonna rahastamisvõimalused, riigiabi, VTA

**Riigiabi** on ELi toimimise asutamislepingu artikkel 107 lõige 1 järgi "...igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikide vahelist kaubandust.,,

Alates 1. jaanuarist 2014 kehtib **vähese tähtsusega abi (VTA)** andmisel Euroopa Komisjoni määrus (EÜ) nr 1407/2013. Abi andmise piirmäär 200 000 eurot (üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale võib anda 3.aasta jooksul 500 000 - komisjoni määrus 360/2012).

Lisaks määrustele nr 1407/2013 ja 360/2012 on Euroopa Komisjon kehtestanud vähese tähtsusega abi määrused ka **põllumajandusliku VTA** (piirmäär 15 000 eurot) ja **kalandusliku VTA** (piirmäär 30 000 eurot) kohta ehk vastavalt määrus (EL) nr 1408/2013 ja määrus (EL) nr 717/2014.

Riigiabi kohta täpsema info leiab Rahandusministeeriumi kodulehelt.

# EL struktuurivahendid perioodil 2014-2020

Euroopa Liidu eelarveperioodil 2014-2020 euroraha kasutamise aluseks on Eesti ja Euroopa Komisjoni poolt heaks kiidetud 5 fondi hõlmav **partnerluslepe**.

Selles on kokku lepitud rahastamisprioriteedid, eesmärgid ja oodatavad tulemused, euroraha kasutamise eeltingimused ning vahendite administreerimise üldine korraldus.

Lisaks partnerluslepele kinnitatakse peagi ka **kolm rakenduskava** (ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava, maaelu arengukava ning merendus- ja kalandusfondi rakenduskava).

Partnerluslepe alusel on koostatud ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava

Rakenduskava jaguneb 12 prioriteediks, sh **kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus (3. eesmärk - ressursisäästlikumad ettevõtted)**

Eurotoetuste kasutamine panustab Eesti konkurentsivõime kasvu eesmärkide saavutamisse.

# EL struktuurivahendid perioodil 2014-2020

## **Prioriteet:**

Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus

## **Eesmärk:**

Ressursisäästlikumad ettevõtted

## **Toetatavad tegevused:**

- Investeeringud parimasse võimalikku ressursitõhusasse tehnoloogiasse;
- Ressursijuhtimise alaste koolituste läbiviimine;
- Ressursijuhtimise alase teadlikkuse tõstmine;
- Ressursiauditite läbiviimine;
- **Jäätmete ringlussevõtu toetamine (20 mln EUR);**
- **Jäätmete korduskasutuseks ettevalmistamise toetamine (5 mln EUR)**

**Tulemusindikaator** - Jäätmete ringlussevõtu lisavõimsus toetatud ettevõtetes  
(t/a)

Toetuse andmise tingimused määratakse õigusakti väljatöötamisel



KESKKONNAMINISTEERIUM

# Aitäh!

**Marika Lillemets**

marika.lillemets@envir.ee